

צבאי היה קובע בפסקנות כי נסיון פשיטה כזה נועד מראש לכישלון, שכן האי אינו מיבצר בודד, אלא שלושה קידמית של ה- מערך המצרי בגדה המערבית, המגן ומחפה עליו.

★ ★ ★

מתחת לאף השומרים

בלידה בו ניצב העולם עם סופר ביד ומנה את השעות שעוד נותרו לנ- חיתת האנשים הראשונים על הירח, יצא כוח הפשיטה למשימתו בחסות החשיכה.

לאחר מעשה, טען דובר הצבא המצרי, כי "אנשיצפרדע" ישראלים הם שפשטו על האי גרין, ואף הציג כהוכחה לכך סנפיר- רים וציוד צלילה אחר שנמצא בתום הפשי- טה על האי.

השעה היתה כבר אחרי חצות. חלק מן הכוח המצרי המוצב על האי גרין נמצא אותה שעה בשמירה. שומר אחד היה ב- מגדל המכ"ם שבצפון האי. שומרים נוספים פוטרלו על הגישרון הקטן המחבר את ה- מגדל עם המיבצר. עמדות הנ"מ שעל חו- מות המיבצר היו אף הן מאוישות בחיילים מצריים.

ואז צצו, כאילו מתחת לאדמה, אנשי החוף של כוח הפשיטה, דחקא במקום שגר- אה קשה ביותר לתקיפה — בחזית הצפונית של המיבצר, שם מתנוססת חומה באורך של 40 מטר.

לפני שהספיקו המצרים לתפוס מה קורה עימם, הם חוסלו בצורה שעדיין לא הועיקה את כל הכוח המצרי במיבצר. תוך דקות מעטות טיפסה יחידת הפשיטה אל גג ה- חומה הצפונית ותפסה בו מאחז. השלב הקשה ביותר של הפשיטה — הפריצה אל המיבצר, עבר בקלות יחסית. מרגע זה איבדו המצרים את היתרון שהיה להם בהס- תגרותם מאחורי החומות. כאשר החל שלב הלחימה והטיהור, נמצא כוח הפשיטה ה- ישראלי במצב שכל סורך מיבצרים חולם עליו — הם היו על הגג וכיוון לחימתם היה מלמעלה למטה.

אנשי היחידה, כפי שמעיד מוצאם של ה-

חיילים שנהרגו בפשיטה ויצאו מאלמוניותם, כללו מיספר גדול של בני קיבוצים המשר- תים בצבא הקבע. מטרתה של הפשיטה ה- זו לא היתה לכבוש ולהחזיק במיבצר, אלא לפגוע במירב היעילות בתותחי הנ"מ בני 85 המ"מ המוצבים על גגותיו ובחיילים המצרים שבו.

עתה, משתפסו את המאחז והחלו בלחימה,

הם שטפו את החומה המערבית והדרומית, עליה היו ממקמות שש עמדות תותחים, מר- גנות בבטון מזויין ושקיהול ואת חלק ה- חומה המזרחית.

ההלם והתדהמה בה הוכו החיילים ה- מצריים שבמיבצר סייעו לפושטים. תוך חי- לופי אש עם הלוחמים המצריים שבעמדות השתלטו על חמישה מתוך ששת התותחים

וחיבלו בהם. בשלב זה כבר היה עיקר ה- משימה מאחוריהם. אך הם המשיכו.

★ ★ ★

אגדה מציאותית

ווקא שלב המבקעה והפריצה, שהוא הקשה ביותר ובו נופלים תמיד מרבית הנפגעים, הסתיים עם פצוץ קל ברגל. גם

טיהור הגגות וכיבוש עמדות התותחים עבר עם מספר נפגעים קטן יחסית. אבל לפני שטוהרה העמדה האחרונה על הגג, התאר- ששו המצרים שבחוף החצר הפנימית של המיבצר, החלו לירות לעבר הגגות במיק- לעים ולהשליך רימונים.

מאש זו היו מרבית הנפגעים, שמספרם הסתכם בשישה הרוגים ותשעה פצועים. 15 נפגעים ביחידה שמספר אנשיה היה קטן מ- מספר החיילים המצריים במיבצר — 70 איש — הוא נטל כבד ביותר.

אף-על-פי-כן נמשך המיבצע. בעוד חלק מהחיילים מפנים נפגעים, ירדו אחרים לטהר את מיבני המוצב מבפנים. הם זרקו רימון- נים לתורים, ירו לתוכם אש אוטומטית. חלק מהחיילים המצריים ניסו להינצל ו- קפצו אל המים.

כעבור זמן מה השתתקה האש המצרית. בשלב זה היו מונחים על הגגות 25 הרו- גים מצריים. מספר נוסף, שלא נספר, נפגע בתוך החדרים. עתה יכלו הפושטים להניח ללא הפרעה את מיטעני חומרי-הנפץ שלהם בחומה הצפונית, עליה היו שתי עמדות- תותחים. כשפוצצה — היא קרסה לגמרי, שאר תותחי הנ"מ חובלו והוצאו מכלל פעולה (ראה שער אחר).

בתום 50 דקות של שהייה ושליטה במיב- צר, בוצעו המשימות מעל ומעבר למתוכנן. היחידה, שמשימתה לא היתה להחזיק במיב- צר, החלה לפנותו. בדרך חזרה שמעו ה- פושטים היהודי פיצוצים מהמיבצר. היתה זו אש התותחים שבחוף המצרי, שהחלו להרעישו. בדרך כלל מבקש מפקד מוצב ש- הותקף, "אש על מוצבי" — כלומר, אש תות- חים על עמדותיו שלו, כאשר המצב הוא נואש. במיקרה כזה מסתתרים מגיני המוצב מתוך הנחה שהתוקפים, הנמצאים חשופים בחוף, ייפגעו מאש התותחים.

כשהנחתו המצרים הפעם את האש על מיבצרים שלהם, היו התוקפים כבר מחוץ לתחום הפגיעה, בדרך אל בסיס היציאה שלהם. האש המצרית יכולה להשלים את מה שעשו הם עצמם.

לפושטים המתניו שר-הביטחון והרמטכ"ל. הם ראו את הפושטים נושאים את נפגעי- הם — הרוגים ופצועים. אבל הם לא יכלו שלא להתפעל מפעולה האמיץ של היחידה — המיבצר הבלתי-ניתן לכיבוש נכבש וגה- רס בידיהם.

בעיקבות הפשיטה על תותחי האי גרין הופעלו מטוסי חיל-האוויר בגיזרה הצפונית של תעלת סואץ, מקנטרה עד פורט-סעיד. בתמונה ניתן להבחין בבירור בשקיהול שבמוצב המצרי שהופצץ.

חיל-האוויר חוקר

סמ"ר דניאל ואווה

בן 21, חבר קיבוץ עין-חרוד (המאוחד). נולד בעיראק ועלה לפני 19 שנים לארץ. דניאל, שהיה כדורסלן מצטיין, עמד לשאת לאשה את אחותו הצעירה של חיים שטורמן, חברו למשק ולנשק שנפל יחד עימו. אר- בעת אחיו של דניאל, אף הם חברי קיבוץ עין-חרוד, משרתים בצה"ל בחילות שונים.

רם"ל חיים שטורמן

בן 23, כן קיבוץ עין חרוד (המאוחד). נקרא על שמו של טב, מראשוני השומר שנהרג ב-1938 והיה איש קומנדו בפלוגות הלילה של וינגייט, אביו, משה שטורמן, נהרג במלחמת העצמאות בדרגת מפקד מחלקה, כשחיים היה בן שנה וכמה חודשים. חיים היה מנהיג מלידה וחובב טבע מושבע.

סרן אהוד רם

בן 24, יליד חנייה שבנגלי המערבי. בנם של יהודית ודן רם, מראשוני הקיבוץ. אביו, דן רם, פקיד בכיר במשרד-העבודה, הוא סגן-אלוף במילואים, ששירת במלחמת-ששת- הימים והצטיין בה. אהוד התגייס לפני 5 שנים לצה"ל ובתום שירות החובה שלוו — חתם אהוד על שירות קבע.

הכושטים - הם יוצאים מאלמוניותם רק אחרי בוא המוות

טוראי יובל מירון

בן 19, חבר המושב חופית ליד כפר ויתקין. דובר צה"ל עיכב את פירסום שמו של יובל, עד אשר תועבר הידיעה למשפחתו.

רם"ל דן לוי

בן 22, בן קיבוץ חולתא שבנגלי, בנם של מייסדי הקיבוץ. איש צבא הקבע. דן לוי היה ידוע במישקו כספורטאי מצטיין.

סמ"ר יואב שחר

בן 21, יליד הקיבוץ נבט שבנעמק-יזרעאל. בתום שירות החובה שלו הצטרף לצבא הק- בע. עמד לשאת אשה בעוד כחודש ימים.

"תותחי נברון" היא אגדה פיקטיבית, ש- הומצאה בדמיונו של סופר. "תותחי האי גרין" היא אגדה מציאותית, שעלילותיה עוד יסופרו בכוא היום.